

PIRMAS SKYRIUS

Prieš akis iškilo pilkšvų lyg nedažyta drobė, pailgų, siaurų namų virtinė, kiek akys užmato lipanti į nuožulnią įkalnę.

Kad ir kiek eitum, tvarkingai įrengti ir prižiūrimi miesto gyvenamieji kvartalai visada atrodo visiškai vienodai, tad ir dabar Rika jautėsi taip, lyg būtų be perstojo sukusi ratą po rato aplink tą pačią vietą. Nuo šalčio net sustingusių dešinės rankos pirštų galiukai visiškai atšerpetoję.

Denentoši linijos stotis, kurioje išlipo pirmą kartą. Gal dėl to, kad šis mikrorajonas, pristatomas kaip pavyzdinis kvartalas vaikams auginti, projektuotas galvojant apie automobilius turinčias šeimas, gatvės tokios plačios, kad net nuostabą kelia. Pasikliaudama telefono rodomu žemėlapiu, Mačida Rika¹ žingsniavo netoli stoties, kur vaikštinėjo namų šeimininkės, išėjusios apsipirkti vakarienei. Dar kartą pajuto, kad Reiko sprendimas šiame kvartale įsigyti būstą buvo ne pats geriausias. Milžiniški prekybos centrai, restoranai šeimai, tinkliniai DVD nuomos punktai. Nematyti knygynų ar privačių krautuvėlių, kurie būtų stovėję nuo senų laikų, visiškai neįstai vadinamojo kultūros ir istorijos aromato.

Praeitą savaitę Rika buvo nuvykusi į Kiūšiū vienos dienos komandiruotę, kad patikrintų kalbas apie nepilnamečių padaryto

¹ Vertime pasirinkta palikti originalią japonų kalbos vartoseną – pirmiau rašoma pavardė, tada vardas (čia ir toliau – *vert. past.*).

nusikaltimo auką. Išskyrus pirmą kartą girdimą vietinę parduotuvę ir keletą džiuku², kurių iškabos kartais krisdavo į akis, ten daugiau nieko nebuvo – tik nesibaigiančios gyvenamųjų namų virtinės. Beveik užkliūdama prasilenkė su gimnazistėmis, dėvėnčiomis keisto ilgio sijonus, kokių Tokijuje niekada nepamatytum. Žingsniuodama miestu, kuriame niekada neapsilankytų, jei ne darbo reikalai, pasijuto taip, lyg kasdienybė imtų tolti ir netgi jos pačios gyvenimas išnyktų. Dangus – niekuo neypatingos kremi-
nės spalvos. Tas prisilietimas, primenantis nesibaigiančius bespalvius sapnus, ją grąžino į realybę.

Pagalvojusi, kad šiame kvartale bent jau yra vieta, kur jos laukia, Rika pabandė suimti save į rankas ir užsuko į parduotuvę, kuri, jos manymu, turėtų būti paskutinė. Apgaubė šaltų obuolių ir drėgno kartono kvapas, toks būdingas didesnėms prekybos vietoms. Vidutinio amžiaus moteris ant kaitlentės kepė mėsą ir, supjausčiusi ją mažais gabalėliais, aukštu, ausį rėžiančiu balsu siūlė ragauti. Pati to nė nepajusdama, Rika į rankas paėmė vieną kiaulienos pakuotę. Kada paskutinį kartą iš taip arti buvo mačiusi maisto produktus? Kontrastuoja saldžių persikų spalvos mėsa ir baltai švytintys riebalai, pakuotė šalta ir drėgna.

Pravažiuodama Futakotamagavos upę, pradeda bendrauti „Line“³. Atsisakiusi Reiko pasiūlymo pasitikti stotyje, pasiteiravo, ar nereikėtų ko nors nupirkti netoliese. Šiandien namo grįžo anksti ryte, lyg praradusi sąmonę pramiegojo iki popietės, nusiprausė po dušu ir sutvarkė juodraščius. Šibujoje susitiko su straipsnių ciklą autoriumi, o iš ten teko skubiai lėkti į traukinį. Neturėjo nė minutėlės ką nors nupirkti. Nors jiedvi labai artimos draugės, tačiau Rika jautėsi kalta: ar apsilankant jaunavedžių namuose nereikėtų

² Privačios korepetitorių mokyklos Japonijoje, skirtos ruošti mokyklų ir stojamiesiems egzaminams.

³ Japonijoje populiarūs pokalbių programėlė išmaniesiems telefonams.

nunešti bent mažos dovanėlės? Netrukus atėjo atsakymas su emociuku, vaizduojančiu triušį. Kai pernai metė darbą, Reiko galiausiai vėl užvaldė žaismingumas.

„Hm, gal visgi pasinaudoti tavo pasiūlymu? Tikrai būtų gerai, jei galėtum nupirkti sviesto. Šią žiemą jo taip trūksta, kad beveik neįmanoma gauti. Bet jei nerasi – nesijaudink. Svarbiausia, kad kuo greičiau atvyktum.“

Pieno produktų skyrius nerūpestingai apšviestas geltonai. Kokios penkios apatinės lentynos beveik tuščios, į akis krito tik užrašas ant popieriaus lapelio: „Šiuo metu dėl prekių trūkumo vienam pirkėjui leidžiama įsigyti tik vieną pakelį sviesto.“

Apėjo tris parduotuves, ir visose situacija tokia pat. „Nieko nepadarysi.“ Taip pagalvojusi Rika iš įvairiausių rūšių stvėrė labiausiai koncentruotą margariną, kuris turėtų geriausiai priminti sviestą, ir skubiai nužingsniavo prie kasų.

Nuo stoties iki naujųjų Reiko namų – apie penkios minutės pėsčiomis, jie stovi ant nuožulnios įkalnės. Trijų aukštų pastatas, užimantis beveik visą kokių trisdešimties cubų⁴ žemės plotą ir beveik niekuo nesiskiriantis nuo aplinkinių, stovėjimo aikštelėje – pagal matmenis beveik idealiai tinkantis „Toyota“ automobilis, lyg būtų pagamintas pagal užsakymą. Trumpoje atšlaitėje, vedančioje nuo vartelių iki įėjimo, rikiuojasi loveliai, prisodinti ramunių, našlaičių ir kitų gėlių, duris puošia vainikas iš bugieninių kvepenių. Nuspaudusi telefonspynės mygtuką, galiausiai šiek tiek atsikvėpė.

– Sveika atvykusi! Rika, šimtas metų.

Vos prasivėrus durims, pro jas išpuolė prijuostę ryšinti Reiko ir stipriai apkabino Riką. Ši irgi labai natūraliai rankomis apsivijo tuos smulkius pečius. Metro šešiasdešimt šešių centimetrų ūgio Rika ilgomis galūnėmis savo glėbyje beveik paslėpė smulkaus sudėjimo Reiko. Nuo plaukų sklido jai taip būdingas našlaičių aro-

⁴ Žemės matavimo vienetas, apie 3,3 kv. m.

matas. Netikėtai ėmė graužti akis. Rika greičiausiai buvo ištroškusi tokios neužslėptos meilės išraiškos, žmogaus kūno šilumos.

Toks susitikimas nė truputėlio neperdėtas. Studijuodamos universitete jiedvi kartu leido beveik kiekvieną mielą dieną, o dabar susitiko po kokio pusmečio. Reiko išėjo iš darbo, o Rika tokia užsiėmusi, kad suderinti abiem tinkamą laiką nepaprastai sunku. Teoriškai antradienis ir trečiadienis turėtų būti laisvi, tačiau tikriausiai tik jaunesnis kolega Kitamura gali jais visiškai pasinaudoti. Tiesą pasakius, net ir šiandien, trečiadienį, jau reikėjo su kai kuo susitikti, o vėliau planavo grįžti į kompaniją kaip patyrinėti.

Iš kambario gilumos atsklido salsvas dašio⁵ ir kepamo sūrio aromatas, sumišęs su naujos statybos namų medienos kvapu. Persiavusi minkštomis šlepetėmis, kurias pasiūlė Reiko, prieangyje palikusi lietpaltį, medžiu klotu koridoriumi, kuris net spindėjo – nematyti nė menkiausio įbrėžimo, – pasuko į kambarį, kurį visiškai užpildžiusi oranžinė šviesa. Su virtuve sujungta beveik dešimties cubų dydžio svetainė gana vidutinė, tačiau dėl smulkiomis gėlėmis ornamentuotų užuolaidėlių ir sofos, dažnai matomų antikvarinio stiliaus tamsiai rudų lentynų indams ir knygoms, ant sienos pakabinto nežinomo autoriaus koliažo labai priminė daugiabutį Ojamadai kvartale, kur Reiko buvo gyvenusi viena, – niekaip negalėjai atsiginti jausmo, kad esi jaučioje mansardoje.

Našlaičių aromatas dar labiau sustiprėjo. Nors Reiko atrodė labai atsipalaidavusi, tačiau priminė moterį, kuri neturi nė vienos nuotraukos iš vedybų ar povestuvinės kelionės. Kai pagalvoji, jau nuo senų laikų ji nesugebėjo fotografuoti. Tualetė išskalavusi burną ir nusiplovusi rankas, Rika nusišluostė vienu iš mažyčių minkštų rankšluostėlių, tvarkingai sudėtų dėžėje, – beveik kaip viešbučio moterų tualetė. Juto be galo švelnų skalbinių

⁵ Sultinys iš jūrų dumblių, japonų virtuvėje naudojamas gaminant kitus patiekalus.

minkštiklio aromatą ir, nors paprastai nebūtų atkreipusi dėmesio, šį kartą kažkodėl panoro paklausti, kokio gamintojo minkštiklį draugė naudoja.

– Atleisk. Ne tik pavėlavau, bet ir sugebėjau rasti tik šitą.

Kai Rika iš pirkinių krepšio nedrąsiai ištraukė ir parodė produktą, pavadintą „Margarinu su 50 % sviesto“, Reiko, tardama: „Oho, tiesiog išgelbėjai, ačiū“, nuėjo padėti jo į šaldytuvą. Rika tikrai nė neįtarė, kad sviesto ir margarino skonis labai skiriasi.

– Apėjau visas parduotuves netoliese ir radau tik margarino...

– A, atleisk. Suki ir suki ratus, kol galiausiai gauni sviesto. Beveik kaip „Pasakojime apie mažąją juodą Sambo“.

Kikendama Reiko grįžo šokio žingsniu ir, netikėtai ištraukusi knygą raudonu viršeliu, parodė ją Rikai. Šią knygą su iliustracijomis pavadinimu „Pasakojimas apie mažąją juodą Sambo“ Rika, be jokios abejonės, buvo skaičiusi vaikų darželyje. Turinį prisiminė tik labai miglotai. Kaipmat atpažino tas ryškias spalvas ir aiškias linijas.

– Stengiuosi iš anksto nupirkti iliustruotų knygų, jei tik atrodo, kad jos turėtų tikti vaikams, kurių susilauksime. Pastaruoju metu jas kaipmat išperka. Gal dėl to, kad čia vaizduojami juodieji, net „Pasakojimo apie mažąją juodą Sambo“ beveik niekur nerasi. Nors jo visiškai nepalaikytum rasistiniu.

Klausantis, kaip kalba Reiko, gali susidaryti įspūdis, kad jos kūdikis – jau šiame pasaulyje. Galbūt visi tik ir telaukia, kol jis pasirodys šiame kambaryje. Ginekologai nusprendė, kad netgi praėjus dvejim metams po vestuvių Reiko nesugeba pastoti dėl streso darbe, kur nuolat būdavo be galo užimta, tad praeitą vasarą ji nė nesudvejojusi labai lengvai paliko tą vietą, kur dirbdama neturėjo laiko netgi lankytis klinikoje.

Rika labai patenkinta vis žvilgčiojo į artimą draugę, kuri dabar vartė knygą su iliustracijomis.

Nors ir dabar neatrodė, kad būtų pastojusi, tačiau ją jau užvaldęs motiniškas ramumas. Palyginti su tais laikais, kai dirbo, žvilgėjo ne tik plaukai ir oda be jokio makiažo, spindėjo rudi akių vyzdžiai, putlios lūpos priminė žiedlapius, nerūpestingai skrajojančius ore. Po smulkiomis gėlėmis ornamentuotu sijonu ant liaunų kojų mūvėjo tamsiai mėlynos spalvos tampres, ant jų užsimovusi dar ir vilnones blauzdenes. Apsirengusi daug paprasčiau ir kasdieniškiau – nė nepalyginsi su tais laikais kino filmų kompanijos viešųjų ryšių skyriuje, kur buvo labai griežtai žiūrima į darbuotojų aprangą, bet tas žavumas dvelkė paryžietiška dvasia. Atrodė lyg dar dvidešimties nesulaukusi mergina, nė neįtartum, kad jai jau trisdešimt treji. Tuo metu, kai Reiko nusprendė mesti darbą, Rika manė, kad taip tik švaistomi puikūs gebėjimai, kuri laiką netgi negalėjo gerai išsimiegoti, nes jautėsi, lyg būtų palikta viena mūšio lauke. Tiesą pasakius, dėl to keletą kartų netgi buvo susipykusios telefonu.

Pro liaunus Reiko pečius žvelgdama į knygą su iliustracijomis, Rika pasijuto taip, lyg būtų grįžusi į studijų laikus, kai didžiojoje auditorijoje viena kitai rodydavo savo užrašus ir vadovėlius. Berniukas, kurį vadina mažuoju juodu Sambo, džiuŋglėse atsitiktinai susitinka su tigras, šie iš jo atima drabužius ir kitus daiktus. Tačiau pradėję tarpusavyje kovoti, kuris apsirengęs gražiau, įsikandę vienas kitam į uodegą ima sukti ratus aplink medį, kol galiausiai nepastebėtai suskystėja ir virsta geltonu sviestu. Tai visiškai atsitiktinai randa Sambo tėvas ir parneša namo, kur iš tigrų iškeptais blynais Sambo šeima prisikemša pilvus, – gan nerūpestingai išdėstytas be galo žiaurus pasakojimas.

– Sambo šeima gan žiauri, ar ne? Tiesą pasakius, tigrų netgi šiek tiek gaila.

– Ką dabar kalbi? Blogiukai juk tigrai, ne kitaip. Jie pirmieji norėjo suryti Sambo. Ar šiuo pasakojimu tik nenorima pasakyti,

jog negalima pasiduoti tuštybei ir pulti varžytis tarpusavyje, nes tai neišvengiamai baigsis susinaikinimu?

Jiedviem kalbantis, pasigirdo, kaip prasiveria durys.

– O, Rika san⁶, jau atvykote? Kiek laiko nesimatėm?

Saldumynus gaminančios vidutinio dydžio įmonės pardavimo skyriuje dirbantis Riosukė san namo grįžo neįsivaizduojamai anksti, bent jau žvelgiant Rikos akimis. Studijų laikais amerikieetiškojo futbolo būrelyje buvo įžaidėju, tad jo sudėjimu ir dabar negali nesižavėti. Akys nuolat šypsosi taip, lyg neturėtų jokių rūpesčių, raudoni skruostai, švytintys lyg mažo vaiko, tik užmetus akį atrodo, kad su Reiko neturi nei apie ką pasikalbėti, nei kad juos apskritai kas nors siėtų.

Jiedu susipažino per vieno kino filmo reklaminę kampaniją. Buvo nuspręsta pagaminti pyragaičių su pagrindinės veikėjos atvaizdu, kuriuos planavo pardavinėti kino teatruose, tad teko susitikti keletą kartų. Pirmoji prielankumą pajuto Reiko. Sako, kad jau patį pirmą kartą suprato: „Čia būtent tas žmogus.“ Riosukė san iš pradžių kiek sutrikdė agresyvokas Reiko, kurią dar vadino neįveikiama tvirtove, prisipažinimas, tačiau jį sujaudino jos tyra asmenybė, tad netrukus ir pats atvėrė savo širdį. Saitamoje idzaka⁷ turintys, gerai sutariantys Riosukės san tėvai užaugino tris vaikus, tad augant įgyto kilniadvaiskumo visiškai pakako sužavėti Reiko. Dabar jau nebelikę ir to pavyduliavimo, kurį pačioje pradžioje jam juto Rika. Negali paneigti, kad tuo metu, kai pamatė nuotakos drabužiais pasipuošusią Reiko, pasijuto taip, lyg jos pačios dalelė būtų išplėšta iš krūtinės.

Reiko vieną po kitos išdėliojo skirtingo dizaino ir skirtingai degtas didžiules lėkštes, ir visi trys ėmė vakarieniauti.

⁶ Pagarbus japoniškas kreipinys į kitą asmenį.

⁷ Japoniškas baras, kuriame dažniausiai parduodami alkoholiniai gėrimai ir paprasti užkandžiai.